

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de binlerce sağır ve işitme engelli vatandaş, günlük yaşamın en temel alanlarında dahi ciddi erişim sorunlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Sağlık hizmetlerinden eğitime, kamu hizmetlerinden dijital platformlara, afet ve acil durum bilgilendirmelerinden adli ve idari süreçlere kadar birçok alanda yaşanan bu sorunların temelinde, Türk İşaret Dili’nin yeterince yaygınlaştırılmaması ve kamusal hizmetlerin işaret dili temelli erişilebilirlik anlayışıyla yeniden düzenlenmemesi yatmaktadır.

Türk İşaret Dili, sağır bireyler için yalnızca bir iletişim aracı değil; aynı zamanda bir dil, bir kültür ve bir kimliktir. Buna rağmen Türkiye’de işaret dili uzun yıllar boyunca tali bir iletişim yöntemi olarak görülmüş, kamusal politikaların merkezine yeterince alınmamıştır. Bu yaklaşım, sağır bireylerin eğitimden sağlığa, istihdamdan sosyal yaşama kadar birçok alanda yapısal dışlanma yaşamasına neden olmuştur.

Özellikle sağlık hizmetlerinde, işaret dili bilen hekim, hemşire ve idari personel eksikliği; sağır ve işitme engelli bireylerin doğru teşhis, tedavi ve bilgilendirme süreçlerinden yeterince yararlanamamasına yol açmaktadır. Hastanelerde tercüman hizmetinin yaygın olmaması, acil durumlarda iletişimin sağlanamaması ve mahremiyetin korunamaması, doğrudan yaşam hakkını ve hasta güvenliğini ilgilendiren ciddi sorunlar doğurmaktadır.

Eğitim alanında ise Türk İşaret Dilinin yeterince tanınmaması ve desteklenmemesi, sağır çocukların erken yaşta dil gelişiminin sekteye uğramasına neden olmaktadır. Rehberlik, özel eğitim ve kaynaştırma süreçlerinde işaret dili temelli yaklaşımların yetersiz kalması; sağır bireylerin akademik ve sosyal gelişimini olumsuz etkilemektedir. Bu durum, eğitimde fırsat eşitliğini zedelemekte ve sağır bireyleri sistematik olarak dezavantajlı bir konuma itmektedir.

Afet ve acil durumlarda yaşanan sorunlar ise hayati boyuttadır. Deprem, sel, yangın ve benzeri afetlerde yapılan anonslar, uyarılar ve yönlendirmelerin büyük çoğunluğu işitsel kanallar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Türk İşaret Dili’nin bu süreçlere entegre edilmemesi, sağır bireylerin hayati bilgilere zamanında ulaşamamasına ve ciddi risklerle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Afet yönetimi politikalarında sağır ve işitme engelli bireylerin ihtiyaçlarının yeterince dikkate alınmadığı açıkça görülmektedir.

Dijitalleşmenin hız kazandığı günümüzde, kamu kurumlarının internet siteleri, e-Devlet uygulamaları, mobil uygulamalar ve çevrim içi hizmetleri de sağır bireyler açısından erişilebilir olmaktan uzaktır. İşaret dili destekli içeriklerin yok denecek kadar az olması, sağır vatandaşların kamu hizmetlerine bağımsız biçimde erişmesini engellemekte ve dijital eşitsizliği derinleştirmektedir.

Tüm bu alanlarda yaşanan sorunlar, sağır ve işitme engelli bireylerin yalnızca bireysel zorluklar yaşadığını değil; kamusal politikaların yetersizliği nedeniyle sistematik bir hak kaybıyla karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Türk İşaret Dilinin yaygınlaştırılmaması, kamu personelinin bu alanda eğitilmemesi ve erişilebilirlik standartlarının bağlayıcı hâle getirilmemesi, sosyal devlet ilkesinin gereği olan kapsayıcılık anlayışıyla bağdaşmamaktadır.

Bu nedenle, sağır ve işitme engelli bireylerin yaşamın tüm alanlarında karşılaştıkları sorunların yalnızca tekil uygulamalar üzerinden değil, bütüncül ve hak temelli bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir. Türk İşaret Dilinin kamusal alanda yaygınlaştırılması, eğitimden sağlığa, afet yönetiminden dijital hizmetlere kadar tüm politika alanlarına entegre edilmesi; eşit yurttaşlık ilkesinin hayata geçirilmesi açısından zorunludur.

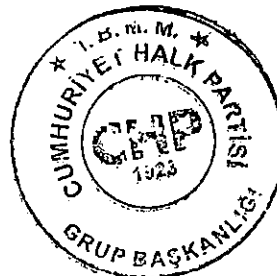
Bu çerçevede; sağır ve işitme engelli bireylerin sağlık, eğitim, afet ve acil durumlar, dijital erişim, kamu hizmetleri ve sosyal hayata katılım süreçlerinde yaşadığı yapısal sorunların tespit edilmesi, Türk İşaret Dili'nin kamusal hizmetlerde kullanımının mevcut durumunun ortaya konulması, eksikliklerin belirlenmesi ve kalıcı çözüm önerilerinin geliştirilmesi, tüm kamu kurumlarının bu konudaki çalışmalarını arttırmak ve geliştirmek için planlama yapılması amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim. 16.01.2026

Ömer Fethi Göner
Miyale

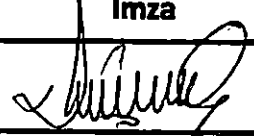
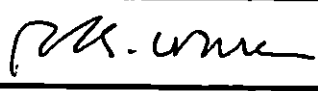
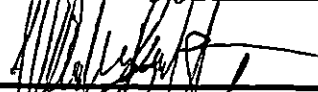
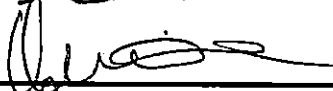
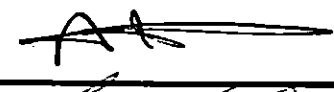
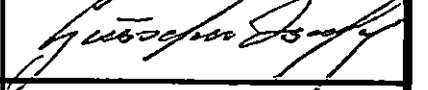
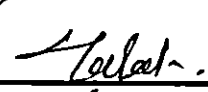
Ali Karaoba
R. Maras

Op. Dr. Ali KARAoba

Uşak Milletvekili

1640. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Talat DİNGER	MERSİN	
Melih MEER	Gaziantep	
M. Salih Uzun	İzmir	
Ayhan Serikçi	Bartın	
Servet Mullaoglu	Hatay	
Mahir POLAT...	İzmir	
Cemal ENGİNYURT	İstanbul	
Ali Foui KASAP	Kütahya	
Tahsin Ocaklı	Rize	
Serkan SARI	Balıkesir Mv.	
Can Astar	Tekirdağ Mv.	
Othman Siner	Adana MY	
Özgür Erdem İNCESU	Ardahan Mv.	
Adnan BEKER	Ankara mv.	
GÜRSSEL EROL	Elazığ Mv.	
Talat DİNGER	MERSİN Mv.	
Gözde Akkurt İlgedi	İstanbul	
Özgür Çaylan	Çanakkale	
		